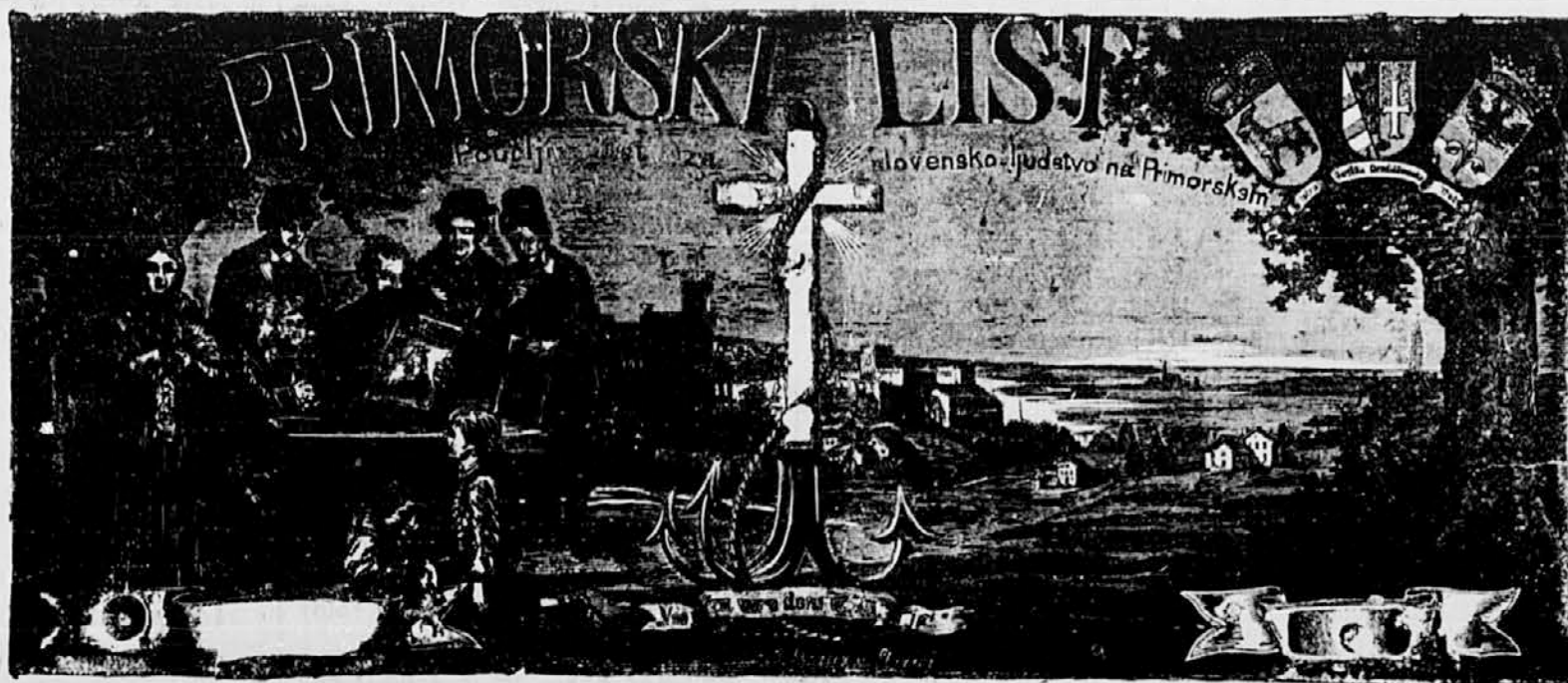

Iskajna vsak štrtek
ob 4. uri popoldne.
Rekopisi se ne vra-
čajo. Neznakovana
pisma se ne spre-
jemlje.

Cena lista znaša
za celo leto 4 krome,
za pol leta 2 krome.
Za manj premožne
za celo leto 3 krome,
za pol leta 1-50.
Za Nemčije je cena
lista 5 K, za druge
dežele in Avstrije
6 K.

Rekopisne sprejema
"Narodna Tiskarna"
v Gorici, ulica Vet-
ovinskih št. 9.

Naročnino in pa-
zanila s prejema
upravnitvo, Gorica
Semeniška ulica št.
16. Posamezne šte-
vilke se prodajajo v
tobakarnah v Solaki
ulici, Nunski ulici, na
Josip Verdijevem te-
kališču nasproti me-
stnem vrtu, pri Vac-
lavu Baumgartl v
Korenjski ulici in na
Korenjskem bregu
(Riva Corno) št. 14.
po 8 vin.

Oglasi in poslanice
se računajo po petih
vrstah in sicer: če
se tiska enkrat 14 v.,
dvakrat 12 v., tri-
krat 10 v. Večkrat
po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

O Gabrščekovi nedo- slednosti.

I.

Četudi je „Soča“ najnedoslednejši
slovenski list, se vendar drzne njen last-
nik in glavni urednik A. Gabršček bahati,
da on stoji dosleden na svojem bojnem
stališču in da je ostal vedno isti v zad-
njih 20 letih svojega delovanja. Ker je
ta predebela, si hočemo Gabrščekovo
„doslednost“ nekoliko ogledati.

14. januarja t. l. je Gabršček v
„Soči“ divjal proti socialnim demokra-
tom. Njih „nauke“ je imenoval blaznost,
njih zastavo — zastavo brezdomovinstva.
Pomiloval je mladeniče, ki se s socialno
demokracijo kompromitujejo. Socialnim
demokratom je celo očital, da so ga
„nasamarili“, ter se je zadržal nad njimi:
„Kar se mene tiče, naj izjavim takoj, da
mi je res najljubše, ako se mokračji nik-
dar ne prikažejo na vratih mojih pod-
jetij. Največ zgub sem doživel od te
strani! Vsi mokračji mi ne morejo dati
v 20 letih toliko zaslužka, kolikor so me
doslej nasamarili, in to zasebniki kakor
njihove strankine organizacije. Še zdaj
širijo edino le take svoje organizacijske
pravilnike, katerih mi niso plačali in ne
mislijo plačati. In prvo zgubo, ki je do-
letela mojo tovarno, je bil mokrački kon-
sum, ki je napovedal konkursa. — Mo-
kračji: plačujte, kar ste dolžni, pa pojdite
in ne prikažite se mi več! Po dosedanji
skušnji bom le jaz na boljem, vsa vaša
jeza na moja podjetja pa mi ne odnese
piškovega oreha!“

LISTEK.

Zadnjikrat o sliki sve- togorske M. B.

(Konec.)

Eden teh je hranil svetogorsko cer-
kveno skrinjo. Mesto, kjer se je hranila,
je bil ključarjem nekako svet kraj; zato
so najbrž želeli, da naj bi kopija svetog-
orske M. B. visela nad cerkveno skrinjo
v znamenje, da je skrinja, in kar je no-
tri, last svetogorskega svetišča. Vodja Ce-
lotti je pobožni želji ključarjev gotovo
rad ustregel, češ, saj se slika, ko bi bilo
kđaj treba, lahko hitro na Sv. Goro za-
nese. In takó je šla kopija od enega
cerkvenega ključarja do drugega, dokler
je ni rajni vodja magr. Rutar — gotovo
ne brez dovoljenja škofijskega ordina-
rijata — poklonil cerkvenemu ključarju
Ivanu Miheliču za mnoge zasluge, ki jih je
imel ta gospod za svetišče. Tako tedaj ta
kopija sploh nikdar ni bila na Sv. Gori,

Preteklo je komaj 14 dni, — in že
se klanja Gabršček socialnim demokra-
tom na desno in na levo.

V članku „Lekcija dr. Tumi o so-
cijalizmu“ pravi, da ni bil nikdar za
sovražno razmerje med naprednimi in
socialističnimi življi in da ni nikdar de-
janski nastopal proti socialnim democ-
ratom. Gabršček trdi tudi, da je on za
svojo osebo, v zasebnem občevarju in
simpatizovanju že od nekđaj rad obče-
val z voditelji socialne demokracije ter
se z njimi razgovarjal o vsem možnem.

To je Gabršček pisal v „Soči“ 28.
jan. t. l., torej je spremenil svoje mne-
nje o socialni demokraciji v — 14 dneh!
Nad to škandalozno nedoslednostjo pa
ni treba strmeti. Čitatelj naj pomisli,
da se bližajo nove deželnozborake
volitve, ko bo treba zopet drsati po po-
moč k socialnim demokratom. Ta okol-
nost nekoliko olajšuje nedoslednost vedno
„istega“ Gabrščeka.

„Soča“ je svoje nazore o social-
nem demokratizmu tudi v prejšnjih letih
večkrat spremenila. Pred leti je imenovala
socialne demokrate divjake, brezverce
in brezdomovince ter se je zadržala: „De-
lavski prijatelj“ nam podtika socialno
demokracijo, kakor da bi mi delali za
njo. Mi protestujemo proti takemu pod-
tikanju nazorov našemu listu, kakoršnih
nima“. Še l. 1899. je ovajala učitelje ter
jim očitala socialno demokracijo kot
glavni greh; l. 1901. pa je pisala: Ako
bi bila pri nas na Slovenskem dana tla
za razvoj socialne demokracije, bi bila
le-ta največji blagoslov za nas. A glejte
čudo! „Sočin“ lastnik Gabršček pripo-

nikar da bi bila kđaj na svetogorskem
oltarju, kot je trdil g. Gyra.

Kakšna je pa umetniška vrednost te
kopije? Vodja Gironcoli pravi sicer v
svoji oporoki, da je posneta po originalu
od spretnih roke, toda, če pomislimo,
da je bila to roka njegove sorodnice,
nam je to hvale pač lahko umeti. Kakor
je razvidno iz izjave gospe pl. Muličeve,
tej sliki že njen oče ni nikake umetniške
vrednosti prisojeval. Kobi bila res kaka
umetnina, bi je gotovo ne bili kar tako
iz rok dali. Strokovnjak, ki si je to ko-
pijo natančno ogledal, prisodil ji je vred-
nost 10 glđ. Pač bridka ironija! — Pri
rokah imamo pa v prepisu izrecila treh
od Gyra naprošenih ceniteljev. Eden iz-
med njih pravi, da je vredna 20.000 kron,
in celó bombastično pristavi: D' immenso
valore — neizmerne vrednosti! — Zđaj
se je pa g. Gyra lahko prepričal o res-
ničnosti prislovice: „Kdor veliko zasnuje,
malo natka“!

Zadosti dolgo se je motala zgodba
naše kopije, zđaj se je, hvala Bogu, ven-
dar enkrat srečno izmotala, srečno za

veduje, da bi ga bila skoro kap za-
dela, ko mu je v istem l. 1901. dr. Tuma
rekel: Jaz sem po svoji duši socialni
demokrat in ako imam danes sto tisoč,
se postavim na čelo socialni demokraciji.

Ozrimo se v preteklost! O škandalozni
nedoslednosti A. Gabrščeka in njegove
„Soče“ bi sicer lahko spisal debelo knji-
go, a omejiti se hočemo le na nekatere
posebno značilne slučaje.

Ko je prešla „Soča“ l. 1889. v Ga-
brščekovo last, je pisala med drugim:
Listu bode namen pospeševati in utrje-
vati avstrijsko-patrijotični čut.

Kako je „Soča“ izvajala to točko
svojega programa, ne maramo podrobneje
razkladati; le toliko omenjamo, da je po
razkolu l. 1899. večkrat javkala, da je
na Goriškem preveč avstrijskega patri-
jotizma. In „Sočin“ lastnik Gabršček je
l. 1905. priporočal družbi sv. Mohorja,
naj ne nudi avstrijskega patrijotizma,
kakoršnega je preveta knjiga z žalostno
zgodovino okupacije Bosne, ker naš na-
rod je že tako preveč patrijotičen . . .

V vabilu na naročbo je „Soča“ l.
1889. obetala, da bo izvrševala načelo:
vse za vero, dom cesarja, in da bo na-
sičena katoliškega prepričanja.

A kaj smo videli po razkolu l. 1899?
Gabrščekova „Soča“ je smešila verske
resnice, napsdala duhovski stan ter več-
krat obžalovala, da niso postali Slovenci
luterani; Gabršček pa prodaja in s tem
širi brezverski list „Svobodna misel“,
prodaja Wahrmondovo brošuro, govori v
nekem članku o „stari šari židovskih

nas, ne pa za Gyro. Krčevito si je pri-
zadeval priboriti svoji sliki slavo
kdošigavedi kakega umotvora, pa glejte!
Izkazala se je kot delo diletantsko.
Zato se je pa v tem lepši luči in večji
slavi pokazala prava in prvotna slika M.
B. na Sv. Gori. Danes lahko radostno
vzkliknemo: „Gloria et honore corona-
sti eam, Domine“ — zó slavo in častjo
si je ovenčal, o Gospod! — Dokler
se ji je drzovito odrekala pristnost in
prvotnost, se nam je zdelo, kakor bi nam
se svojega trona svetogorskega velevala:
„Confundantur et revertantur, qui volunt
mihi mala“ — Zavrnejo naj se, in sram
jih bodi, ki mi hudo žele! Odločno smo
ga zavrnil, ki je tako smelo kratil njeno
slavo in čast, če ga je pa tudi kaj sram
— ne vemo.

Ko bi morebiti kdo menil, da smo
bili v tej polemiki tupatam malce robati,
tisti naj pomni: „Kakršna grđa, tak
klin“!

Na Sv. Gori 16. febr. 1909.

P. Kalist Medič.

pravljice starega zakona“ . . . Gabršček
se je v „Soči“ navduševal še pred 15.
dnevi za neki „enoten svetovni nazor,
ki je dandanes dočnan v toliko, da ne
more obsegati bistvenih klerikalnih
naukov.“

O tem meglenem svetovnem nazoru
je medroval kobariški „filozof“ že l. 1904.
ako-le: „Neizprosen sovražnik vsake-
mu napredku v razvoju tega „eno-
tnega svetovnega naziranja“ do one
popolnosti, ki jo človeštvo more in
mora doseči je bil, je in bo klerika-
lizem. Proti temu nasprotniku se mo-
rajo družiti vse ostale struje, kajti le
tedaj, ko bo ta docela poteptan, docela
strt njega pogubni vpliv, podprt ob ne-
besa in peklo, ob angelje in hudiče ter
ob strah in trepet pred neznano po-
smrtnostjo, — šele tedaj bo enotni sve-
tovni nazor mogoč ter bo prej ali slej
tudi slavil svojo zmago. Kakšen pa bo
ta nazor, tega danes ne vemo, ne mo-
remo vedeti. Poznamo takozvano „sred-
njeveško svetovno naziranje“, toda
tistega „modernega svetovnega naziranja“,
katero postavlja novostroj prvega na-
sproti, tega pa še ni in ga še dolgo ne
bo, kajti sleherni pravi razvoj tega naj-
imenitnejšega vprašanja človeštva ovira
in mori ošabni klerikalizem s svojim in-
famno-tendencioznim mračnjaštvom, pe-
klom in njega hudiči.“

V ponatisjenem članku „Slovenija“
in njeni nasprotniki je zatrjeval Gabršček
pred partetni, da se hoče on v družbi
z narodno-naprednimi možmi
boriti za filozofski ustroj moderne
enotnega svetovnega nazora,
pripomoči temu do zmage i med našim
ljudstvom, dotlej pa odbijati grde
nakane rimskih hlapcev sred-
njeveške sladke teme.

Tu ga imate vedno doslednega Ga-
brščeka! L. 1889. je vabil na naročbo
„Soče“ z besedami: Krščanska resnica,
na katero smo krščeni, bo podlaga vsa-
kemu našemu razpravljanju. In zđaj se
hoče boriti on in njegovi narodno-na-
predni možje za enotni svetovni nazor,
ki ne obsega bistvenih klerikalnih
naukov! Po tej učeni kvasariji človek
sodil bi sicer, da hoče Kramarjev Drejc
novo vero ustanoviti; a to so le be-
sede!

Pri prvih bodočih volitvah bo Ga-
brščekova „Soča“ zopet zatrjevala, da je
narodno-napredna stranka z vsemi
„narodno-naprednimi možmi“
bolj krščanska od klerikalne (četudi
je še zadnje tedne trdila, da „narodno-
napredna stranka ne sloni na dogmah
(verskih resnicah), s katerimi stoji
in pada, ampak stremlje po enotnem
svetovnem naziranju!

Politični pregled.

Notranji politični položaj.

V sredo dne 10. t. m. se snide torej državni zbor k novemu zasedanju. Njegova naloga bode najprej rešiti rekrutno predlogo, baviti se s poddržavljenjem nekaterih železnic ter z aneksijsko predlogo. Te tri zadeve hoče vlada spraviti pod streho še pred Velikonočjo in sicer parlamentarnim putem. Ako se ji to posreči, je drugo vprašanje, na katero ne more danes še nikdo odgovoriti, kajti parlamentarne razmere so danes tako zmedene, da se človek prav nič ne more orijentirati. Ako se vladi ne posreči doseči s strankami sporazumljenje v svrhu rešitve zgoraj omenjenih zadev, potem zaključiti zopet zasedanje in peti bode začel § 14. Nekateri menijo celo, da bode vlada v tem zadnjem slučaju razpustila drž. zbor, kar pa ni verjetno, ker bi nove volitve parlamentarnega položaja prav nič ne spremenile, najmanj pa zboljšale v prilog vladi in zastoj bi bili vsi stroški in zastoj tudi vse razburjenje, katero bi nove volitve s tem v državi provzročile.

Balkan.

Položaj na Balkanu je še vedno jako resen in nevaren. Vendar ni še popolnoma izginilo upanje, da se vojska ne prepreči. Dogovor med Avstrijo in Turčijo je sicer uže dogovor in dogovor med Bolgarijo in Turčijo se bliža tudi ugodni rešitvi. Le v Srbiji se nočejo strasti poleči. Tam je zadnji čas razburjenje tako veliko, da se je bati v resnici kaknega nepremišljenega koraka od strani Srbije, kar bi prisililo Avstrijo, da bi morala slednjič prijeti za orožje. Najnovejše vesti o položaju so te-le:

Včeraj popoldne je prišel k srbs. ministru za unanje stvari ruski odposlanec in mu je v imenu ruske vlade dal prijateljski nasvet, naj Srbija odstopi od zahtev po teritorialni kompenzaciji Bosne in Hercegovine, ker ne morejo te zahteve pri evropskih velevladnih računati na nikako podporo. Tekom popoldne so prišli k ministru za unanje stvari diplomatični zastopniki Anglije, Francije, Nemčije in Italije ter so mu dali sličen nasvet. Ministerski svet, ki se je potem vršil pod predsedstvom kralja, je enoglasno sklenil odvrniti, da ne more Srbija umakniti resolucije, sklenjene od skupščine; Srbija zaupa še vedno v pravičnost Evrope, ne more pa odstopiti od teritorialnih zahtev in od zahteve po avtonomiji Bosne in Hercegovine.

Vest, da je ruski poslanik v resnici dal srbski vladi nasvetov, v smislu kakor je to predlagala Nemčija, je v Belemgradu izzvalo največje ogorčenje proti Rusiji. Listi so polni brezmernih napadov proti Izvolskemu, ki da je v službi Avstro-Ogrske. Ker politični krogi z bojaznijo pričakujejo odločitev srbske vlade, je tem večjo radost vzbudila današnja vest, da vstraja srbska vlada pri avtonomiji Bosne in Hercegovine in teritorialnih kompenzacijah. „Politika“ vsklika: Naj nam pošlje Avstro-Ogrska ultimatum, če si upa.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

Josip Trpin, trgovec 2 K, Marija Pregelj v Gorici 1 K, Mizerit Josip, št. Ferjan 40 v, Sivec Franc, c. kr. vladniški učitelj 5 K, Štefan Križnič, c. kr. šol. nadavetnik 5 K, Malnič Anton, trgovec 1 K.

P. n. gg. Franc Stepančič, ekonom centralne bogoslovnice, 20 K, Terezija Rocca v Gorici 30 K, županstvo Kal zbriko 3 K, ki se je nabrala v veseli družbi, županstvo je dodalo še 1 K, županstvo na Ponikvak 10 K.

† Andrej Videvčič, delavec iz Rupe, ki je umrl v goriški bolnišnici

dne 22. febr. t. l., je v oporoki volil „Slov. sirotišču“ 1000 K.

Bog poplačaj vsem stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vlado Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Za Alojzijevejšče:

Preč. gg. F. Zlach, župnik 5 K; dr. Jos. Ujčić, profesor 10 K; Val. Knavs župnik 1 K; Krištof Tomšič, kaplan 3 K; Anton Berlot, župnik-dekan 20 K, in na to pustil še preostanek mesečnine 39 K 12 v; velecenj. g. K. Makuc (tovarnar kisa) 4 K; preč. mons. Jos. Kragelj, dekan 24 K. — Vsem dobrotnikom iskrena hvala in Bog plati!

Za „Slov. kršč. soc. zvezo“:

Neimenovanec 50 K; T. Hribar o priliki preselitve trgovine „Krojaške zadruge“ v nove prostore 5 K. Iskrena hvala! Bog živi posnemalce!

Novice.

Jožef Štrekelj, deželni poslanec v Komnu, je bil v „Soči“ z dne 2. svečana pisal, da ni napravil samo tistega izkaza prosilcev trt, ki smo ga mi priobčili, ampak še mnogim, mnogim drugim, ki so se nanj obrnili. Zato vprašamo sedaj mi Štreklja, naj nam pove, kje so vsaj tiste trte, katere so bile navedene v njegovem izkazu, katerih pa nekateri v izkazu navedeni prosilci niso naročili in jih tudi niso dobili, a jih je France Budal vendarle iz Tržiča pripeljal v Komen?!

Več radovednežev.

Senzacionalna vest. — Bivši klerikalni agitator pripoveduje v „Soči“ št. 22. z dne 25. febr. t. l., da je prišel v četrtek, dne 5. marca 1908 s kolesom v Gorico k dr. Pavliču, ki mu je pokazal visok kup bankovcev z opazko, da ves tisti denar je namenjen za agitacijo ob volitvah za deželni zbor.

Ta vest, ki jo „Soča“ objavlja, je vzbudila v mestu in na deželi pozornost. Uprav senzacionalno pa je, kar nam poroča blagajnik S. L. S., da tisti visoki kup bankovcev ni bil nič drugega ko sklad „Narodne napredne stranke“, ki je čez noč izginil, ne da bi kdo vedel kam. „Gorica“ in „Primorski list“ sta ponovno pozvala „Sočo“ in Gabrščeka, naj povesta, kam da je izginil omenjeni sklad, ki je bil silno velik. O tem ni mogel nihče kaj povedati. Niti „Soča“ niti Gabršček nista mogla do zdaj dati računa. Svota je bila ogromna, saj je Gabršček obetal, da bodo s tem denarjem zidali hiše, otroške vrtove, šole, da bodo podpirali dijake, visokošolce, delavce itd. Naprednjaki so pošiljali denar od vseh krajev, da se je kmalu sklad „Narodno-napredne stranke“ silno namnožil. Izdajice „Narodno napredne stranke“ pa, ki so postali čez noč klerikalni agitatorji, so poskrbeli, da je prišel denar v varne roke blagajništva S. L. S. Če je to res, kakor nam poroča blagajnik S. L. S., bi bila zadeva glede omenjenega sklada sedaj konečno pojasnjena.

Še bolj senzacionalno pa je, da je več ko dve tretjini omenjenega denarja še vedno v blagajni S. L. S. Ta denar je pripravljen za prihodnje deželnozbornske volitve. G. Gabršček, mi smo pripravljeni!

K senzacionalni vesti o kupu bankovcev, ki ga ima blagajništvo S. L. S. v volilne svrhe, naj dodamo še to-le: „Soča“ z dne 2. t. m. piše v uvodnem članku: Iz temnih kotov klerikalne stranke, da bi mi sedaj radi zatajili „volilne fonde“, denar, katerega smo imeli nenavadno dosti na razpolago za lanske deželnozbornske volitve. Na to odgovarjamo, da nočemo mi prav nič zatajiti in potajiti. Kaj še! Denarja smo imeli in denarja imamo tudi še danes obilo. Vipavec bi rekel: „Denarja je ko pejska“. Ta denar bo služil za agitacijo o prihodnjih volitvah. Denarja imamo še mnogo več, ko piše „Soča“. Par stotakov damo lahko tudi še bivšemu klerikalnemu agitatorju. „Sočini“ uvodni članki bi se morali torej po vsej pravici glasiti: Is svetlih (ne temnih!) kotov klerikalne stranke.

Smrtna kosa. — V Trstu je dne 25. pr. m. preminul po kratki mučni boleznii previden s tolažili sv. vere g. Josip Šušmelj v visoki starosti 81 let. Pokojnik je bil krščanskega značaja, podporni član izobr. društva in večleten naročnik „Prim. lista“. Velik pogreb, vrleč se v soboto, je pokazal, kako je bil pri ljudstvu priljubljen. N. p. v miru!

V soboto je preminul v Trstu Henrik Kuret v nežni mladosti 15 let. Pogreb, ki se je vršil v nedeljo, je pokazal, kako je bil pri ljudstvu priljubljen. V miru počivaj, dragi Riko!

Tiskovna pravda proti „Corrieru“. V pondeljek se bo vršila pred porotnim sodiščem v Celovcu obravnava v tiskovni pravdi namestništvenega tajnika Gasserja proti odgovornemu uredniku lista „Corriere Friulano“ zaradi razžaljenja časti. Povod tej pravdi so znani dogodki pri volitvah v kmečkih občinah za goriško okolico, kjer je bil poslanec Berbuč uže pri prvi volitvi izvoljen, a je vsled nekaterih pomot prišlo vendarle do nepotrebne ožje volitve.

Listnica uprave: G. Andrej Kodrič, Brje št. 61: Denar prejeli! Hvala lepa!

Listnica uredništva: Polico. Volčji grad, Cerklje, članek „Kdo ve svetovati?“ in še mnogo drugega: Prihodnji! Prosimo gg. dopisnike, naj bodo z dopisi kratki!

Mestne novice.

m Velezanimivo skioptiško predavanje. Naznanjamo vsem goriškim Slovincem, da bo v torek dne 9. t. m. priredila „S. K. S. Z.“ velezanimivo skioptiško predavanje o zemlji, nebu, soncu in zvezdah. Te slike se premikajo in bo prav lepo videti, kako se posamezne zvezde, med njimi naša zemlja in luna, gibljejo. Slike bo pojašnjeval in razlagal g. prof. dr. Josip Pavlin, ki je v tem oziru strokovnjak. Predavanje se prične v torek točno ob 8. uri zvečer, in sicer topot v telovadnici telovadnega odseka, restavracija „Central“. Člani „S. K. S. Z.“, ki naj prineso s seboj društvene izkaznice, plačajo po 10 v vstopnine, nečlani po 20 vinarjev. K obilni vdeležbi vabi odbor „S. K. S. Z.“

m „Krojaška zadruga“ v Gorici se je v soboto preselila na nasprotno stran sedanje trgovine št. 6, med Dal Pierovo in Mazzolijevo trgovino. Prostor, v katerih je bila dosedaj, ji bodo služili za skladišče toliko časa, dokler traja pogodba s hišnim posestnikom. Nato preselitev opozarjamo naše občinstvo. Trgovina je krasno urejena, ima velike zaloge in je preskrbljena z vsakovrstnim najmodernejšim blagom. Ogleдали smo si nove prostore, ki so res krasni in odgovarjajo vsem zahtevam moderne trgovine. Priporočamo!

m Nova slovenska kolonijalna trgovina v Gorici se odpre danes v hiši „Centralne posojilnice“. Otvorita

jo brata Anderwald, strokovnjaka v trgovini s kolonijalnim blagom. Uže naprej priporočamo mestnim in okoličanskim Slovincem to trgovino, ki bo edina slovenska trgovina te stroke v dolnjem delu mesta.

m Otrok zgorel. — V četrtek je pustila Jožefa Štucul v Podturnu na ognjišču samo 2 leti in 8 mesecev staro deklico. Mati, Jožefa Štucul je šla tačas po vodo na bližnji vodnjak. Ko se je vrnila, je bila obleka deklice v plamenu. Pogasila je koj ogenj na obleki deklice in nesrečnega otroka nesla v mestno žensko bolnišnico. Deklica je vsled dobljenih hudih opeklin umrla v velikih mukah. Nauk za stariše: Nidkar pustiti samih otrok na ognjišču blizu ognja!

Iz goriške okolice.

g Krvoprelitje v št. Andrežu. — Z grozo smo poslušali vest, ki je prihajala iz št. Andreža v pondeljek sjutraj. Pri posestniku Pavlinu v št. Andrežu je služila 20-letna Marija Pavlin, s katero je občeval Anton Nanut, doma iz št. Andreža, star 23 let, delavec v tovarni v Podgori. Dvkle se ni posebno zanj zanimalo. To je Nanut vedel. Stlenil je grozno maščevanje. V nedeljo sveder je šel k njej in okoli 11. ure je mladomki pogal iz samokresa tri kroglice, dve v prsi, eno pa v čelo, s katerimi jo je smrtno obstrelil. Ko je Nanut videl, da se njegova žrtve bori v krvi na tleh za življenje, je sebi pogal dve kroglici iz samokresa, tako, da so ju dobili obeh ležečih v krvi na tleh. Ta dogodek je vzbudil hrup po občini. Ko ju je domači g. župnik mazilil s sv. oljem so ju opolnoči prepeljali v goriško bolnišnico. Vedelo se je, da mladenka, ne ozdravi, kajti odel jo je uže na licu tragičnega mesta smrten polt. Umrla je vsled dobljenih krogelj v ponedeljek ob 2. uri pop. Oa pa se bori z življenjem v bolnišnici. Njegovo stanje je opasno.

Pogreb mladenke je bil včeraj popoldne iz goriške ženske bolnišnice na štandrezko pokopališče, ki je bil veličasten. Csla občina se ga je udeležila. Štandrezka dekleta so šla celo v Gorico in jo spremljala v št. Andrež.

Pred štandrezko cerkvijo in ob grobu so peli pevci žalostinke, po končanem obredu so pela še dekleta v slovo nesrečni žrtvi. G. dr. Jos. Pavlin je govoril ob grobu in se zahvalil članom in članicam za spemstvo in povabil navzoče, naj se v obilnem številu udeleže maše-zadušnice, ki se je brala danes. Vence je položilo na grob društvo, nadalje tovarišice pokojnice in stariši.

Pokojna Pavlin je bila namreč članica kat. sl. izobr. društva „Naš Dom“, ki se je sedaj osnovalo. Vedla se je vedno dostojno. Nesrečni morilec pa ni bil član „Kat. sl. izobr. društva“, kakor hudobno piše „Soča“ in se na podel način zaletava v štandrezkega g. župnika, marveč je bil član bivšega tamburaškega društva, katero pa vemo vsi, kakšno je bilo. — Ta dogodek je pretresel celo občino in še vedno se govori o njem.

g Kat. slov. izobr. društvo v Solkanu ima v nedeljo, 6. t. m. svoj redni občni zbor. Dnevni red: Poročilo tajnika; poročilo blagajnika; poročilo knjižničarja; volitev odbora; slučajnosti. Pričetek takoj po blagoslovu v društvenih prostorih. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

g Grozna nesreča na delu. Is Mirna se nam poroča o grozni nesreči, ki se je pripetila v pond. ob 10. uri popoldne in ki je zahtevala človeško žrtve. Pri podjetnici g. Karolini Faganelli so zidarji obzidavali neke nabiralnike vode, nad katerimije stal 12 m dolgi stari zid. Ko so zidarji odstranili takozvane opore, se je nakrat zrušil celi zid ter zasil zidarskega pomočnika Janeza Ne-

me c, kateri je valed težkih telesnih poškodb umrl že ob 1. uri popoldne v goriški bolnišnici. Pokojnika je zid tako zasul, da se je videlo samo čevelj ene noge iz razvalin. Samo na prsih je imel revež kamen, katerega sta dva moža komaj odstranila. Ko so ga izvlekli izpod razvalin, bil je ves pohabljen in zmečkan. Domači g. župnik mu je podell sv. olje ter mu je z obdudovanja vredno požrtvovalnostjo in srčnostjo izpral in obvezal rane. Pokojnik zapuša še nepreskrbljeno hčerko; žena pa, za katero je pokojnik neutešljivo žaloval, mu je šele pred tremi tedni umrla. — Pokojniku, ki je bil zaveden kotoličan, svetila večna luč! —

g Gospodarsko društvo v Bukovici pri Volčjdragi reg. zadruga z om. jamstvom" bo imela redni letni občni zbor 21. marca v poslopu velerodnega g. grofa Delmestrija v Bukovici ob 3. uri pop. Dnevni red: 1. Nagovor načelnika. 2. Potrditev letnega računa. 3. Nadomestna volitev 3 udov načelstva. 4. Volitev nadzorstva in razvodilca. 5. Slučajnosti. Načelstvo.

g Grgar. — Predsednik „K. sl. izobraževalnega društva“ je Doljak Karol, Budin Jožef je podpredsednik, pregledovalca računov: Kogoj Jakob in Bitežnik Franc.

g Visoka starost. — V Kronbergu je umrl dne 26. t. m. dobri starček Anton Vuga, po domače Kramarček v 95. letu svoje starosti. Še do jeseni je ranjki opravljal vsa lažja kmečka dela, letošnja zima pa ga je premagala. Bil je najstarejši v celi duhovnji. Svetila mu večna luč!

g Konsumno društvo v Sovodnjah je imelo v nedeljo svoj občni zbor ob obilni udeležbi članov. Društvo šteje 65 članov in je član „Goriške zveze“. Blaga se je prodalo v 10 mesecih obstoja za 21.000 K. Dobička je bilo 409 K. Člani so s trgovino zadovoljni. Blago ima isto ceno kot v mestu. Na občnem zboru se je povdarjalo, naj se ne gleda na dobiček, marveč na kvaliteto blaga! To mora biti dobro. V privatnem pogovoru se je izrazila misel, bi li ne kazalo „Goriški zvezi“ naročevati razno kolonijalno blago za pridružena konsumna društva po kolikor mogoče ugodnih cenah. To pa še iz ozira na to, ker vse slovenske kolonijalne trgovine so odvisne od laških veletržcev.

g „Katol. slov. izobr. društvo“ v Solkanu je stopilo predpreteklo nedeljo prvokrat z zanimivim vsporedom na oder. Zanimanje za to prireditev je bilo veliko. Mnogi so morali oditi, ker niso dobili prostora. Vse točke so se izvajale precizno, reči se mora v resnici nepričakovano dobro. Deklamovalka „Oljki“ je poslušalce kar očarala s svojim milim glasom, sigurnim nastopom in fino izpeljanimi kretnjami; marsikomu je privabila solzo v oči, posebno na onem mestu „Med svečami pa spava mož — bled mož, ogrnjen s plaščem črnim“.... Pa tudi druga deklamovalka je ognjevito deklamovala krasno pesem „Soči“. — V igri „Čašica kave“ so vse igralke častno izvršile svojo nalogo; igrale so nepričakovano popolnoma naravno, kakor da bi bile na odru doma. — Takega glasu, kakor smo slišali pri solospevu „Oj rožmarin“, gotovo ne slišimo vsak dan! Nič nepretiram, ako rečem, da bi baritonist se svojim mogočnim zvonkim glasom lahko žel obilo slave, ko bi se posvetil pevski umetnosti. Največ smeja je pa povzročil „Županski kandidat iz Banjaluke“. Bil je to mal pritlikast možiček z debelo glavo, z možgami, ki tehtajo čez cent“, vse je obljuboval, če ga izvolijo za župana, ker v ris bo hodil po denar itd. Ker so se mu pa poslušalci prav prizrčno smejali, namesto da bi mu pritrjevali, zato se je mlo zjokal in vzdihnil ves solzan „Zakaj

ne bi bil jaz župan“. Občinstvo ga je z gromovitim aplavdiranjem še enkrat priklicalo na oder. Da so se vse pevske točke izvajale prav gladko, ni treba posebej omenjati. Čast vsem sodelovalcem in sodelovalkam!

g Ajševica. Nekaterim osebam v Ajševici dela grozno zgago gramofon, katerega sem si nabavil za svojo gostilno v razvedrilo gostov.

Vsake stvari je enkrat konec. Tudi moja potrpežljivost ni neizčrpna. Svetujem zato dotičnim osebam, da me pustijo pri miru ter se lotijo rajši pometati pred svojim pragom, kjer najdejo morda tudi kaj smeti. S strahovanjem so malo opravili, pa tudi z zasmehovanjem ne pridejo daleč. Minili so časi, ko so se klanjale glave brezpogojno pred nekaterniki. Toliko za danes. One osebe, katerim je tako zelo napoti moj gramofon, naj se potolažijo, ker bom sicer primoran, jim eno zagosti — pa brez gramofona. Čubej Franc.

Iz ajdovskega okraja.

z Iz Rhenberga. — Dne 7. februarja je priredilo „Kršč. - soc. izobraževalno društvo“ javno predavanje na Kresiji. Predaval je gosp. zdravnik dr. Brecej o škodljivosti preobilnega vživanja alkoholnih pijač. Kazal je tudi s pomočjo skioptikona razne slike, na katerih se je videlo, kako čezmerno vživanje opojnih pijač škoduje človeškemu zdravju in kako človeka pokvarja na umu in na telesu. Posebno je g. zdravnik svaril, naj se otrokom nikoli ne daje piti opojnih pijač, ne vina, zlasti pa ne žganja. To predavanje je bilo najbolj primerno in koristno, kar smo jih do zdaj slišali v Rhenbergu. Vsak razumen človek bi moral biti vesel takega pouka, zlasti pa stariši in gospodarji. Niti največji pijanec ne bi smel zameriti takemu predavanju. Splošno pa bi morali biti veseli takih predavanj vsi pravi in pošteni Slovenci, ki želijo svojemu rodu boljše prihodnost, ki želijo na duhu in na telesu zdravo in krepko slovensko ljudstvo. Ne da se tajiti, ker je žalostna resnica, da priprosto ljudstvo preveč pije, da se mladi fantje pogosto opijajo. Se ne da popisati, koliko gorja naredi pijančevanje po družinah. Pijanec zlasti pijanec-gospodar je za hišo in družino najhujši udarec, največja nesreča. Koliko presgodnjih in tudi nesrečnih smrti se zgodi valed nezmernega pitja. Tudi v naši občini fari jih je prav veliko, ki preveč pijejo, in se jim to pozna na zdravju in na gospodarstvu. Ravno zadnje čase smo imeli nekaj smrtnih slučajev, katerih je povzročil in pospešil alkohol. Ena oseba je celo nagle smrti umrla zaradi nezmerne pitja. Niso redki tisti, ki morajo presgodaj v grob, ker so si pokvarili zdravje s pogostim opijanjenjem. Torej vsak kolčakaj razumen človek pozna škodljive posledice pijančevanja v dušnem, telesnem in gospodarskem oziru. Zato bi pa tudi vsak resnični narodnjak in rodoljub moral biti vesel vsakega prizadevanja, da se omeji pijančevanje in pogosto opijanjenje, pa naj pride od katerekoli strani.

Razume se, da je imelo tudi protialkoholno predavanje dr. Breclja na Kresiji namen, da bi ljudje spoznali škodljive in pogubljive posledice nezmerne pitja opojnih pijač ter da bi zmerno in pametno pili. G. zdravnik zahvaljujemo za njegov trud!

Neki liberalec pa v „Soči“ na prav surov in pijanski način smeši to koristno predavanje. Pisan je članek v pristni pijančini, ki je jezik pijancev in surovežev. Kakor pijanec, ki zlobudra tja ven dan, kar mu pride na jezik, govori o rožnem vencu, o Lurdu, o svetogorski medajici, o Mohamedu, ono pripravo, s

katero je dr. Brecej kazal slike, imenuje „skopiti“. Prav pijansko! Fej!

Članku se vidi, da je pisan od prijatelja pijancev za pijance. To pa gotovo ni bil sam pri predavanju, ampak je o njem zvedel od kakega razžaljenega pijančka. Vsakdo tudi ve, da „Soča“ dopisnik ni doma na Preserjah, ampak drugod, kar je vsakemu dobro znano. Zanimivo je pri tem tudi to, da ta liberalni zagovornik pijancev je tudi vnet „agrarci“. To ni nič čudnega, ker „liberalci“ in „agrarci“ so eni in isti.

Liberalnemu dopisniku „Soče“ povemo še to, da so ljudje bili s predavanjem g. Breclja prav zadovoljni in so ga odobrvali tudi tisti, ki niso zraven bili. Tedaj želimo, da bi to predavanje ne bilo zadnje o tem predmetu, temuč da bi še kaj takega slišali.

Iz kanalskega okraja.

kl Zapotoški hribi. — Sprejmi, dragi „Primorski List“, par vrstic iz našega zapušenega kraja, ki pa je sedaj za nekaj časa še precej oživel. Kdor je bil kdaj v naših krajih, gotovo si ni želel dolgo časa tukaj ostati. Brez cest, ločeni tako rekoč od ostalega sveta samotarimo tu in čakamo, da se nas kateri usmili, ki bi nam napravil vsaj najpotrebnejših cest. Najbrže ga ni kraja na Goriškem, ki bi imel tako slabe cestne zveze kakor ravno zapotoški hribi. V zadnjem času pa z nekim zadovoljstvom opazujemo, da se po vrhu naših hribov gradi prepotrebna nova cesta, pri kateri zaslužijo naši ljudje marsikatero kronico, kar neizrečeno tekne našemu ljudstvu v sedanjih revnih časih. Hvaležni smo podjetnikom, da se ozirajo v prvi vrsti na domače delavce. Enako hvalo smo dolžni vaem onim plemenitim gospodom, ki so to cesto dosegli. Vejo naj, da tukajšnje ljudstvo jim ostane hvaležno. — Tudi cesta ob ital. meji se čuje, da se bo kmalu oddala na dražbi. Da bi se res zgodilo!

Brez dušnega pastirja smo že dolgo, katerega občutno pogrešamo. Posebno naši otroci. Ljudstva je sedaj, ko se cesta gradi, dosti, ki bi se rado udeleževalo službe božje, a se ne more, ker je služba božja presgodaj. V dušnih potrebah pogrešamo marsikaj. Č. g. oskrbnik ima do nas 2 uri hoda. Torej 2 uri k nam, 2 uri domov, to je preveč. — Zatorej se obračamo z uljudno prošnjo do našega prevzvišenega knezonadškofa, da bi nam blagovolil kmalu poslati dušnega pastirja, ki ga močno pogrešamo.

Ko bo kaj novega, bomo spet kaj sporočili. (Prosimo! Ur.)

kl Avče. — Dne 21. febr. je bil pri nas občni zbor našega „Kat. slov. izobraževalnega društva“ ob lepi udeležbi članov. Naj podamo nekaj statistike o društvu. Društveni odbor je imel 15 odborovih sej, 17 predavanj, shoda v Škofjiloki se je udeležilo po treh članih, društvo si je nabavilo 336 knjig v vrednosti 730 K; nabavilo si je harmonij za 300 K. Časnikov je imelo 11. Stroškov je bilo 578 K, dohodkov 354 K. Veselice ni imelo nobene. To je veselo znamenje, ki mora vsakega društvenika rezveseliti. V tem letu upamo, bo ves dolg plačan. — V odbor so bili izvoljeni prejšnji odborniki, izvzemši tajnika, na mesto katerega je izvoljen mladenič Martin Cvetrežnik. — Sedaj pa na delo za izobrazbo naše mladine. Mlado društvo naj širi duh pravega krščanstva, brez katerega ni blagostanja, in sreče, in mirnega življenja. Društvenik.

Iz kobariškega okraja.

kl Iz Drežnice. — Naše „G. k. izobr. društvo“ nam je letošnji pust dvakrat preskrbelo lepi veselici. Prvič na 14. febr. in na željo občinstva zopet 22. febr.

Precej velika dvorana je bila obkrapolna. S tem je pokazalo občinstvo, da se zanima za lepe veselice. Pri ponavljajni veselici nam je lepo govoril č. g. kaplan kobariški. Potem se je pričela veselica, ki je obsegala dve igri, tamburanje, deklamacije in petje. Veselici ste krasno vspeli, kar je v čast društvu in sodelujočim članom. — Dragi fantje! Le tako naprej! Letos je Drežnica naredila velik korak naprej! Nič se ne plašite, če tudi kdo kaj zabavlja. Veliko več je takih, ki dajejo korajže in poguma. Na zdar!

Udeleženec.

kl Kobariška okolica. — Kakor se govori po kobariški dolini, je Breginjski učitelj, znani brezverec Borštnik, dal slovo učiteljskemu stanu in jo popihal v Ameriko. Škoda ga ni bilo! S svojim begom je vstregel gotovo kršč. starišem, katerih otroke bi moral vzgojevati v versko-nravnem duhu, ki ga pa ni imel. Čudno je, da je v dveh letih to že drugi učitelj, ki je zbežal iz Breginje. Ali mu morda ni prijalo v Breginju kot naprednjaku? Saj je pri „naprednih“ Breginjcih lahko dobil sebi enako družbo! V čem da so Breginjeci napredni, pač sami ne vedo; hvalijo se pa vendarle. Ali imajo morda za napredek to, da so pod komando kakega liberalnega oštrja? — Zdaj so se pa res pokazali! Plakati po vaseh so vabili na veselico v Breginju. Seveda je bila veselica napredna: glavna točka je bil ples. Da bi se ta slovesnost še bolj povečala, zato so imeli isti popoldne šolski otroci prosto, da so mogli sprejeti laške godce. Kakor se govori, je baje neka oseba, katera je plačana z dež. dokladi, torej z našim denarjem, sama vodila veselico. Za ta svoj čin dobi gotovo od zgoraj kakšno pohvalo ali odklovanje, ker vnema s takim ravnanjem mladino za vzvišene liberalne ideale: za ples. Krščanski stariši morajo seveda k temu molčati in — plačevati one ogromne davke za šolo!

kl Smast pri Kobaridu. — Hm, poreče kdo, v Smasteh so ustanovili društvo, pa nič ne vemo, kako je z njim. Zdaj povemo, da društvo se dobro razvija. V nedeljo, 21. februarja je nastopil prvič društveni moški zbor pri veselici na Libušnjem. Pal je lepo pod vodstvom g. organista Siveca. To je naše nasprotnike tako razburilo, da so pihali od jeze. Poskusili so na vse načine, da bi društvo razdrli, a ne gre na noben način. Najprej so skovali neke čenče in nabili kar čez noč na voglih po vasi. Ker pa niso imeli 2 kr., da bi kupili papir, so napisali kar na papir, ki je bila kava notri zavita. Eten, ki je grozno „kunšten“, je to uredil tako lepo, da bi se krave smejale, ko bi brale. Ta fant je tako „kunšten“, da ko je bil komaj 3 mesece star, je znal sam iz pestelje pesti natla, kakor je rekel Boltatu pepe v „Slovencu“. Čim bolj bodete zabavljali, bolj bo napredovalo naše društvo! Fantje in dekleta se za društvo zanimajo. Tako je prav! Le vrlo naprej!

kl Z Libušnjega. — Kakor je bilo naznanjeno v predz. števil. „Prim. Lista“ je Marijina družba s sočelovanjem „Slov. kat. izobraževalnega društva“ v Smasti priredila zadnje nedeljo javno veselico. — Vspeh popoln! — Ljudstva je bila polna društvena dvorana; videli smo tudi Kobaričce, Drežničane in celo Volarce. Dekleta so igrala kakor vedno dobro — saj so že doma na deskah, ki pomenijo svet. Tudi deklamovalo se je res prav lepo. Temu se nismo toliko čudili, saj so nas vrla dekleta iz družbe že večkrat razveselila; čudili smo se pa, da so mladeniči, ki imajo komaj 1 mesec izobraževalno društvo, že javno nastopili z igro, petjem in deklamacijo; pa kako nastopili — tako, da jim je vse ploskalo! Vse jih hvale — bodisi glede petja ali deklamacije — še bolj pa glede igre. — Mladeniči, le tako naprej!

Iz cerkljanskega okraja.

c **Cerkno.** V nedeljo 7. t. m. po sv. maši ob 11 $\frac{1}{2}$ bo v Cerknem shod „Kmečke zveze“. Govorilo se bo o kmečkem starostnem zavarovanju, ki je tako važno vprašanje za našega kmeta in delavca. Popoldne shod v Otaležu. Kmetje, pridite!

c **Jagrče.** Pri nas so silni snežni zameti. V nedeljo nismo pričakovali g. kaplana iz Cerkna, a smo vendar bili razveseljeni s sv. mašo. Prihod g. kaplana je bil previdnost. Prav na vrhu je pred njegovimi očmi na oni strani hriba velik snežen plaz zajel mladeniča, ki je šel k maši in ga drvil dva streljaja daleč v grapo. G. kaplan, ki je to videl, je takoj obvestil vaščane, ki so šli na lice nesreče. Po žurnem trudu se jim je posrečilo rešiti mladeniča, ki si je pa menda nogo zvinil. — Bog nam pošlji kmali zaželjeno pomlad in — pa dušnega pastirja, ki ga prav tako srčno želimo!

c **Cerkno.** (Železnica). Za železniško progo Idrija-Sv. Lucija vlada med sosedi na Kranjskem živahno zanimanje, in vplivna oseba se je izjavila, da se tam začne s trasiranjem, kakor hitro bo vreme dopustilo. Tudi naš deželni odbor je vzel zadevo v resno pretresovanje in je v sredo sklical k Sv. Luciji v salon g. Vuge vse župane in podžupane iz idrijske doline, da se o črti resno posvetujejo in izrazijo svoje želje oz. zahteve glede črte same, glede postaj itd. Deputacija, ki je bila 8. julija 1908 pri dež. glavarju, je imela torej svoj uspeh, in upanje imamo, posebno ker je črti tudi vlada naklonjena, da se v doglednem času zgradi železnica Idrija-Sv. Lucija, ki bo našo, do sedaj zanemarjeno idrijsko dolino izdatno gospodarsko dvignila. O sestanku bomo mogoče še kaj poročali. — Kje so pa liberalci? Kje so Štrekelj, Franko in Križnič, ki so „zmagali“ tudi pri nas? Zakaj ne nastopijo, saj se vendar gre le za kulturno-gospodarsko zadevo? Na delo torej, sedaj je čas!

Iz komenskega okraja.

km **Gorjansko.** — Ko smo brali v zadnjem „Primorcu“ dopis, katerega je zagrešil nekdo „z Gorjanskega“, nismo vedeli, ali je dopisnik tako neumen, ali je hudoben, da nikakor noče vedeti, kakaj je letos c. kr. vlada tako oprezna pri razdelitvi kolčij. Niti na mar nam ne pride, da bi zagovarjali vladnega šemeljca; tudi ne bomo slavne vlade kovali v zvezde, ako razdeli nekaj tisoč bilf, ker je to njena dolžnost; vemo pa, na podlagi kakšnih izkazov so v nedavni preteklosti dobivali „revni vinogradniki“ (!) kolči iz vladnih trtnic. Mogoče je tudi dopisniku „z Gorjanskega“ kaj znano, kakšni so bili ti „revni vinogradniki“, ki so dobili od vlado na tisoče trt, dani so nekateri res tako „revni“, da niti pedi zemlje ne posedujejo; slišal je mogoče tudi, koliko ponarejenih podpisov je bilo v znanih „izkazih“. Tam je našel marsikateri vinogradnik svoje ime z opombo, koliko trt je prosil in koliko jih je dobil, med tem, ko sam o vsej stvari ni prav nič vedel, dokler ni vdobil vroke naših časnikov. Mi se tem možem le čudimo, kako da niso nastopili sodnijsko proti zlorabi svojega imena! Zato pa, ljudje božji, nikar ne farbajte svojih „backov“; saj nže vrabci na naši cerkveni strehi vedo, kedo je kriv „preziranja in nezaupanja županstvom“ od strani vlade. Zato pa je naš nasvet: ob prihodnjih volitvah le zopet volite Štreklje, ki so največja nesreča za tužni Kras. Kar ste hoteli, to imate!

km **Iz komenskega okraja.** (Lov na patentarje.) V komenskem okraju so začeli orožniki na ukaz okraj. glavarstva sezanskega zasledovati one rokodelce, ki niso plačali patenta. Nekaterim je bilo celo orodje zaplenjeno. Globo 10

ali pa 20 K smo plačali malone vsi rokodelci - obrtniki.

Ker se splošno govori, da so poslali ovadbo okr. glavarstvu naši zasluzni župani, prašamo g. glavarja, kdaj bode ukazal žandarjem, naj zasledujejo tiste znane župane in prekupčevalce z državnimi trtami v komenski okolici? — G. glavar! tudi ti možaki niso še plačali patenta, da smejo kupčevati z državnimi trtami z zlorabo naših imen in priimkov. Nas, ki si ne zaslužimo z iglo, šilom, obličem in enakim orodjem niti za patent se kaznuje; župane in prekupčevalce z državnimi trtami se pa pusti, da kupčujejo — brez patenta — že 5 let z državnim blagom; pusti se jih, da bogatijo — brez patenta — na račun nas revežev. G. glavar, mar nismo vsi v sezanskem pecirku!

Eden v imenu prizadetih.

km **Predrzna nesramnost.** — V Nabrežini so na pustni torek socialisti in svobodomisleci na podel način zasramovali sv. Očeta papeža. Napravili so sprevod šem. Enega so oblekli v papežev ornat, mu dali železno verigo okoli vratu, ter ga posadili na „škalir“, v kojega sta bila vprežena dva para volov. Dotičnik je držal v eni roki knjigo, z drugo pa je delal znamenja kakor da bi blagoslavljal. Pred tem vozom sti bili dve šemi na konjih, zdaj na vozeh pa godci in druge šeme. Tako napravljeni so naredili obhod po vasi in na postajo. Zares! globoko v pošlost in posirovelost so se pogreznili ravno tist!, ki se toliko ponašajo se svojo omiko in svobodoljubjem. Najbolj žalostno pa je to, da poklicani činitelji kaj takega niso zabranili.

Iz Iržiškega okraja.

Grajska post v Štivanu je prodana državi, kakor se čuje za 3 milj. kron. — Kaj se bo tam gradilo se ne ve za gotovo. Najbrže protiutež Italiji — postojanko za torpedovke. —

Vojaki v Devinu, tako gre glas — se kmalu za stalno nastanijo in sicer v grajskih gospodarskih poslopih. — Čudno ne bi bilo nič, ko vedno kaj slišimo o našem „dobrem“ zavezniku onkraj luže. —

Pust je bil letos v Devinu malo bolj mršav kot po navadi, ko je mlado in staro znorelo. — Noreli so tudi letos — toda le bolj izbrani pusti in rojeno maške re. —

Sneženi plaz. Nesreča.

Silno veliko snega je padlo zadnje dni. Na kranjski meji ga je do klaftra. Torek pritegnil je jug in plazovi so se zdrli in zahtevali, žal, 2 človeški žrtvi. Edini sin hāt. 12 iz Porezna šel je po seno in plaz je vzel senik, seno in mladenč; šele proti jutru so ga izkopal. Komaj je potrti oče strašno novico odšel, prišel je drugi — da je zasulo še drugega v Poreznu, blapca iz hāt. 2. Govori se o tretjem na Bači. Bog da, da bi ne bilo res. Bog nas varuj nagle, neprevidne smrti.

Redni občni zbor „Gospodarskega društva v Renčah“

se bode vršil

19. marca t. l. ob 3. uri pop. — v župnišču v RENČAH. —

DNEVNI RED:

1. Sprememba pravil.
2. Potrjenje računov za l 1908.
3. Volitev treh udov načelstva.
4. Volitev nadzorstva in razsodišča.
5. Navodilo glede uporabe posebnega rezervnega zaklada.
6. Slučajnosti.

K polni udeležbi vabi

načelstvo.

Lekarna
Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
z snamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice **uredijo redno prebavljajse**, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — **Okrepi želodec, storé, da ušine v kvaškem času omotica in švotna lémost** (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je

Cena steklenici 60 vin.

Zaloga.

Podpisani priporoča p. n. občinstvu v mestu in na deželi svojo

trgovino z lesom, cementom, peskom, drvimi in ogljem

na Volčji dragi pri postaji c. kr. državne železnice.

Josip NARDIN, trgovec.

Išče se **Učenca** za sobno slikarstvo s Krasa ali iz Vipavske doline. Kje, se poižve pri upravi „Primorskega Lista“ v Gorici, Semeniška ulica št. 16, II. nadstropje. x x x x x x x x

Prodajalna Katoliškega tisk. društva v Trstu

pri veliki pošti — ulica delle Poste št. 9.

se priporoča za nakup raznih molitvenikov, kipov, križev-rožnih vencev, podob malih in velikih, svetinj, cerkvene obleke, vošččenih sveč, pisarniških potrebščin i. t. d. i. t. d. i. t. d.

Za časa sv. misijona lepe misijonske podobice z slovenskim besedilom. Ob 50-letnici mašništva sv. Očeta: podobe Pija x. na platno z lepim okvirjem.

Zaloga tiskovln za častite župne urade.

Za obilo naročil in obiska od čč. gg. duhovnikov kakor p. n. občinstva se priporoča z velespoštovanjem

„Katol. tisk. društvo“ TRST.

Kinematograf Salon Central.

PROGRAM:

Za videti samo od 28. februarja. do 6. marca.

Ribji lov v Italiji. Komično: Ženitev iz dolgočasje. Prijeten duh. Xylophon koncert. Vojne želeča Srbija, njena armada in dežela, edino originalno povzetje v 30, oddelkih. Drama: Pot življenja. — Komično: Ta kost. Pretresljiva noviteta: Ludwig XVII. Velika historična dramatična igra iz Francoskega v 40 pretresujočih oddelkih.

Znižane cene!

Predstave ob delavnikih ob 5, 6 $\frac{1}{2}$ in 8 uri zvečer. V nedeljo predpoldne ob 11 uri predp., popoldne ob 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

J. ŠULIGOJ

urar c. kr. državne železnice
v GORICI, Gosposka ulica št. 52.

Nadziženir
Franz Lang
kulturni inženir

v Gorici, Via Ponte Isonzo 32,

sprejme vsakovrstna dela na pr. načrtovanje in izdelovanje cest in drugih gradenj, razdeljevanje zemljišč, postavljanje mejnikov, urevanje pritokov in odtokov, napravljanje vodovodov itd.

Restavracija
„CENTRAL“
ulica Josipa Verdija 32.

Podpisani gostilničar naznanja g. gostom in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi da točim raznovrstna pristna vina, kakor: kraški teran, vipavsko, brisko in furlansko vino in Dreherjevo pivo po jako nizki cenil. — Kuhinja dobro preskrbljena. Postreže se vsakemu po svoji želji. Cene se zmerne. Kdor pride enkrat, se ne bo kesal, prišel bo še v drugič, potrežba točna in poštena.

— Pričakujem obilnega poseta. —
Z odličnim spoštovanjem
Josip Novič,
gostilničar.

Svoji k svojim!

Staroznana narodna tvrška:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylzenjskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkah in steklenicah; z domačim pristnim tropinovcem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franko goriška postaja.

Cene zmerne.

Priporočamo

sl. občinstvu v mestu in dežel — posluževati se tvrške —

J. Medved

v Gorici Corso Verdi

pri n a k u p u izgotovljenih oblek, kožuhov, klobukov in črevljev tako sa možke kakor ženske.

Izbera je velikanska.

Iz tolminskega okraja.

t Opezarjamo na oglas g. Franca Klinskona, urarja in organista v Tolminu, katerega priobčujemo na zadnji strani.

t Obloke. — Ministerstvo za uk in bogodastje je podelilo 700 K podpore za popravo tukajšnje cerkve. Hvala gospodu poslancu dr. Gregorčiču in glavarstvu v Tolminu, v kolikor sta pripomogla v dosego podpore.

t Žrtev pusta. — K poroki v podbrdski fari je prišel „ščekat“ delavec pri „Prangerju“ zvečer pred pustom. — Zjutraj se je vrnil najbrže precej vinjen proti domu po stezi, ki je nevarna za človeka, ki se je „našelkal“. Padel je čez skalovje kakih 15 m globoko ter mrtev obležal par korakov od doma. To je tretji slučaj nesrečne nagle smrti v fari v teku ednega leta valed nezmernosti: lansko leto se je nek revež napil in potem smrnil, pred par meseci pa je zopet nek domačin vtonil. O ljubasmernosti, kje si doma!

t Volčanski hribi. — Spet se oglašam, gosp. urednik „Kmečki glas“ z dne 19. febr. dolži g. B. na Selih, češ, da je on spisal dopis iz volčanskih hribov, ki ga je priobčil „Prim. List“ minoli mesec. Koga po krivem dolžiti, ni lepo, še manj lepo je to od „Kmečkega glasa“, ki pravi, da njemu ni za osebe, pač pa za stvar. Sedaj pa stika po dopisniku „Prim. Lista“, ki je naslikal delovanje raznih strank. „Kmečkemu glasu“ bodi povedano, da g. B. na Selih ni v nobeni zvezi z omenjenim dopisom. (Potrjujemo! Ur.) Pisala ga je moja priprosta kmečka roka. Vemo, kam jahate! Uskoki brez programa ste, ki bi radi po naših glavah dosegli fakično krmilo v deželi. Kdor ne zna sam gospodariti, ne more gospodarstva drugih učiti, kaj ne g. Mrmolja . . .

Lepodolski.

t Nezgoda, o kateri ni menda do zdaj še noben list nič poročal. Tisti dan po novem letu so se peljali trije gospodje svetnega stanu od Sv. Lucije v Tolmin. Ko so bili nekako na sredi svoje poti, tam pod vasjo Prapetno, se jim je pripetila jako neljuba nezgoda, združena z majhnim strahom, tako, da sta morala od tam dva peš v Tolmin hoditi, eden pa se je moral s polomljenim vozom vrniti k Sv. Luciji. No, kaj pa je bilo? So morda srečali tam škrate? Škrata ravno ne, nekaj drugega pa, ki je bilo vzrok nezgode in strahu. Ko so do tam prišli, se je konj naenkrat splašil in v stran potegnil, da se je voz

prevrnil oje zlomilo in vsi trije so se znašli na trdih in mrzlih tleh. Kaj pa je konj videl, da se je splašil? Neki kmet je tam počival z ročnim vozičkom, na katerem je imel v podolgovatem košu zaklanega in osmojenega t. j. nagega prašiča. Ko je konj tega nagega prašiča zagledal, se je splašil, morda je res mislil, da vidi škrate. Toda o tem naj dalje pripoveduje Bižalj z Modrejc, kajti prav on je bil eden tistih treh. —

Drobnice.

Ameriški tajfuni. — Grozoviti viharji, imenovani tajfuni, razrušili so mesto Fizer v okraju Alkazar v Ameriki, da sta samo dve hiši ostali brez poškodb. 13 ljudi je bilo ubitih, drugi so se poskrili pravočasno po kletih in podzemeljskih luknjah.

Poveljnik avstrijske armade v vojni na Balkanu. — Listi javljajo, da je določen za poveljnika avstro-ogrške armade v eventualni vojni s Srbijo generalni armadni nadzornik baron Aibori. Njegov generalštabni načelnik bo general Fait-Griesler.

Narobe svet. — Pri nas tožimo mrzlo zimo in jo kličemo k vragu. V Argentini pa ljudje umirajo vsled hude vročine. Tamošnji listi poročajo, da doseže termometer v sonci 40—42° gorkote, a na solncu 50—60°. Zrak je težak in soparen ter brez najmanjše sspice zadušljivo pritiska na prebivalstvo.

Napad na Grke v Združenih državah. — V Onahi se je zbralo okoli 3000 oseb, da umore nekega Grka, policijskega uradnika ter razdejati velik del grškega mestnega oddelka. Prišlo je do hudih spopadov, pri katerih je bilo mnogo Turkov in Rumunov ranjenih, katere je ljudstvo držalo za Grke.

Hči Napoleona II. V Seulisu na Francoskem so našli v sredo komteso de la Pompière nezavestno ležečo na postelji. Komteso, katera se drži za hčerko Napoleona III. sosedje že nekoliko dni niso videli zunaj. V sredo na večer je pa šla policija v stanovanje ter našla komteso pač še živo na postelji ležati, a okoli nje vse polno podgan in nesnage. Tla v sobi so bila posuta čez in čez z vrednostnimi papirji. Komtesa se je omračil um. Prenesli so jo takoj v bolnišnico v Clermont.

Za kratek čas.

Na železnici je rekla prijateljica svoji znanici: „Veš, jaz sem vzela povratni listek, zato, če se bom zapoznela jutri v mestu, da me bo vlak počakal“.

Vojak pri telefonu. V sobi častniškega strežaja pozvoni telefonski zvo-

neč. Strežaj Smolej skoči koj k telefonu in reče „Alo! Tukaj strežaj Smolej! Kdo tam?“ Odgovor: „Tukaj stotnik Jeza“. Pri tej besedi odskoči Smolej in salutira pred telefonom misleč, da ga bo stotnik Jeza videl, kako „štram“ ga je pozdravil.

Loterijske številke.

20. februarja

Dunaj 87 89 3 6 46
Gradec 16 64 2 24 46

Namizna jabolka

fine vrste po kron 14—16
—18 za 100 kilov iz kolo-
dvora Litija nudi J. Raz-
boršek Šmartno pri Litiji.
Korbica 5 kilov kron 2:20
M M M franko M M M

Naznanilo otvoritev!

Podpisana uljudno naznanjava, p. n.

slavnemu občinstvu, da sva otvorila v hiši

sl. „CENTRALNE POSOJILNICE“ Corso

Verdi 32 pod tvrdo

A. & F. ANDERWALD

svojo najmodernejše urejeno trgovino

s kolonijalnim blagom.

Zagotavljajoč najcenejše postrežbe z vedno

novim blagom se priporočava vsestranskej na-

klonjenosti ter bilježiva z

velespoštovanjem

A. & F. Anderwald.

LISTEK.

Daljnogled „Kinsipodixrog“.

(Iz tolminskih hribov.)

Pred par dnevi sem čital v nekem listu, da je nekdo iznašel tako dvokolo, da se z njim lahko po vodi vozi. All je to res, ali ne, ne vem. Lahko tudi, da je. Saj dandanes ljudje vse izumijo, samo tega ne morejo izumiti, da bi človek brez hrane živel. Naj bode torej kakor hoče, mene to nič ne briga. Naj preiskujejo drugi, če hočejo, jaz ne bom!

Povedal pa bodem nekaj drugega, kar vem, da ni še nikdo slišal. Ko sem jaz čital o izumu kolesa, ki se ne potopi v vodi, se obudil v meni nekaka zavist do onega, ki je to iznašel.

Sklenil sem, da moram tudi jaz z neko novo stvarjo presenetiti svet, misleč: Saj imam tudi jaz glavo, kakor drugi, na

zgornjem koncu života nasajeno, in še ne popolnoma prazno, ako smem drugim kaj verovati. Torej zakaj bi še jaz ne pokazal, da nekaj znam. In res, po večdnevem premišljevanju se mi je posrežilo izum, to je tak daljnogled, s katerim se vidi in sliši več kilometrov daleč, in ima tudi to posebnost, da se vidi in sliši skozi najdebelejšo hišno steno, kaj se notri godi — in govori.

Služil pa mi bode ta daljnogled, katerega sem že patentiral in mu dal ime: „Kinsipodixrog“, posebno za preiskovanje zbirališč protiklerikalnih, pisanih — in vendar enobarvnih nasprotnikov! Seveda bodem obračunal vso pozornost tudi na druge stvari, kakor: na združništvo, kmečke hiše, gostilne, šole in na posamezne osebe, katere bodoje vredne mojega opazovanja. Vem, da poročajo nekateri nevedneži, da ni mogoče, da bi kdo iznašel kaj takega. Pa kaj zato, naj rečejo kar hočejo, jaz se ne bodem prepiral z njimi, ker se bodo uže sami prepričali, da je res, ker mislim priobčevati vse važnejše stvari, katere bom opazil z mojim daljnogledom.

Da bodem poprej razgled dvom o resničnosti mojega izuma, hočem že danes nekoliko popisati, kako se mi je obnesel prvi poskus z mojim „Kinsipodixrogom“.

Bilo je ravno na pustni večer, ko sem pritrtil zadnje vijake pri novem daljnogledu. Ker sem bil radoveden, kako se mi je delo posrežilo, dejal sem to čudno orodje pod pazduho, pa hajdi na opazovalno poskušnjo. Šel sem na mal hribček, ne daleč od svoje hiše, kjer se vidi daleč na okrog, ter nastavim svojo pripravo. Bil sam kakor očaran. — Toliko vspaha nisem pričakoval! Ko se nekoliko oddahnem od začudenja, začnem opazovati: Daleč od mene na drugi strani, kjer se je komaj razločevala vas, je bila sedaj prav tik mene. V neki hiši sredi vasi je bilo posebno živo. V kotu pri peči je sedel neki možiček, ki je neprenehoma „cincal“ z glavo, tolkel z ного ob klop in z rokama vlačil in stiskal neko stvar tako silno, da je od bolečin že komaj hropela. Po podu pa so se vrteli, kričali in skakali neki razposajeni pari tako brezskrbno, da sem se uže resno

bal, da kdo zleti v „Sočo“, katera je sicer mirno ležala na oknu, pa vendar poželjivo čakala, kedaj bo kdo omočil vroče prste v njo. Kaj ne, pust brez plesa bi bil pa že prevedo „pust“, posebno za naše „napredne“.

V eni hiši sem videl, kako je mlad mož zalival „pusta“ z neko tekočino, brez katere sam ne more živeti. Mislim, da ta smrdljiva pijača tudi „pusta“ dobro stori. Oh, kako je svet neumen!

Zdaj sem obrnil svoj „konočal“ v drugo vas. Nič, vse mirno, kakor v grobu. Gostilna prazna, ceste prazne, škripanja harmonike ni bilo slišati, peči po vseh hišah polne. Pa si mislim:

Hitro se pozna,
Kje „klerikalci“ so doma!

Obrnil sem „konočal“ na razne druge strani. Videl sem na mnogih krajih, da ima „pust“ mnogo posmemalcev-norcev, ki so očemljeni noreli, kričali, se pačili. V neki vasi sem zagledal „maškato“ z oslovskim obličjem. „Konočal“ se je te zveri vstrašil in mi padel na tla, a se k sredi ni ubil. Drugič še kaj.

„Dober dan Marija“! „Bog daj Ana“!

„Oh, kako dolgo Te že nisem videla Marija! Zelo sem vesela, da zamoreh s Teboj zopet malo govoriti, kajti dolžna sem Ti še zahvalo za dober svet, ki si mi ga zadnjic dala, ko sem Te vprašala, kje naj si kupim obleko. Nisem mislila, da se v novi trgovini g.

FRANC RAVNIKAR v Gorici

Raštelj št. 16

dobi tako izborna blago. Prav hvaležna sem Ti, da si mi nasvetovala to v resnici solidno tvrdko. Pa tudi jaz sem povedala nekaterim, a vsakdo se mi je začudil rekoč: ali ste še le sedaj zvedeli za to trgovino ko vendar že vsa okolica zahaja kupovati v to prodajalno potrebne obleke, z ozirom na to, ker je tvrdka slovenska, edina, in prva te stroke v ulici Raštelj 16.“

„Torej vidiš, Ana, da sem prav svetovala“.

„Da, da, Marija. Sedaj grem pa po svojih opravkih, imam malo časa, pridem Te že enkrat obiskat, da se kaj več pogovorive. — Z Bogom!“

Naznanilo.

Podpisani se priporoča slavnemu občinstvu za poporavo in čiščenje raznovrstnih ur in čiščenje šivalnih strojev. Dela se izvršujejo dobro in hitro. — Ob enem priporočam tudi svojo zalogo ur in šivalnih strojev.

Udani

Franc Klinkon,
urarin in organist
v TOLMINU.

VIKTOR TOFFOLI GORICA

Velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter	
Jedilno fino K 1:04	Marsiglia . . . K 1:28
Istrsko „ „ 1:20	Bombay . . . „ 1:20
Corfu „ „ 1:20	Bari . . . „ 1:40
Puglie „ „ 1:28	Lucca . . . „ 1:60
Jesih vinski	najfinjše . . . 2:—
	Milo in luči.

Priporočam čé duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici, via Teatro 20 in via Seminario 10.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles in šivalnih strojev, gramofonov za koncerte in gostilne ter vsakovrstne plošče, zastopnik automatov za gostilne in vsakovrstnih kmetijskih strojev.

Stara dvokolesa se emajlirajo po ceni z ognjem pri

BATJEL-u Gorica Stolna ulica 3 — 4.

Prodaja tudi na mesečne obroke. — Novi slovenski ceniki franko

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Odlikovana pekarija

in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmanoe in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerjev na drobno ali v orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Podpisani ima novo veliko zalogo raznovrstnih

šiv. strojev dvokoles

Cene nizke.

Poverjen je meni tudi glavni zastop z zalogo kmetijskih strojev od prve slovenske tovarne braiov K. & R. Jezek, Blansko.

Prodaja tudi plajšče za dvokolesa, komad po K 6 in za višje cene. Prodaja tudi dvokolesa novega model-trpežne z prostim tekom. Jamčim eno leto.

Cena K 158.

Priporoča se slav. občinstvu za naklonjenost

Jos. Dekleva,

Gorica via Municipio št. 1.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19. (Medjatova hiša)

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna polsopja, zvonove, premičnine in pridelke; 2. proti prelomom zvonove, in 3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam

Edina domča slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!